

ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

เรื่อง หลักเกณฑ์การจ่ายค่าช่วยเหลือบุตร และค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายค่าช่วยเหลือบุตร และค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร เพื่อให้สอดคล้องมาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจและสภาวะการณ์ปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบข้อ ๕๓ ของประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ คณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การจ่ายค่าช่วยเหลือบุตร และค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“บุตร” หมายความว่า บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของลูกจ้าง แต่ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมหรือบุตรซึ่งบิดามารดาได้ยกให้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นแล้ว

“ค่าช่วยเหลือบุตร” หมายความว่า เงินสวัสดิการที่นายจ้างจ่ายเพื่อช่วยเหลือหรือสงเคราะห์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรของลูกจ้าง

“ค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร” หมายความว่า เงินสวัสดิการที่นายจ้างจ่ายเพื่อช่วยเหลือเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ทุกประเภทในลักษณะเหมาจ่ายทั้งปีการศึกษา สำหรับบุตรของลูกจ้างในสถานศึกษาของทางราชการหรือสถานศึกษาของเอกชนซึ่งได้รับอนุมัติให้เรียกเก็บตามระเบียบข้อบังคับหรือประกาศของสถานศึกษานั้น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่าปรับต่าง ๆ ค่าลงทะเบียนล่าช้า การลงทะเบียนเรียนซ้ำเพื่อปรับผลการเรียน (รีเกรด) ค่าประกันอุบัติเหตุ ค่าประกันของเสียหาย ค่าหอพัก ค่าอาหาร ค่าซักรีด และค่ารักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษา

“เงินบำรุงการศึกษา” หมายความว่า เงินประเภทต่าง ๆ ที่สถานศึกษาของทางราชการเรียกเก็บตามอัตราที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการเจ้าสังกัดหรือที่กำกับ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง หรือองค์การของรัฐบาล

“เงินค่าเล่าเรียน” หมายความว่า เงินค่าธรรมเนียมการเรียนหรือค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งสถานศึกษาของเอกชนเรียกเก็บตามอัตราที่สถานศึกษากำหนด

“ปีการศึกษา” หมายความว่า ปีการศึกษาที่กำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการเจ้าสังกัด มหาวิทยาลัย วิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง หรือองค์การของรัฐบาล

“สถานศึกษาของทางราชการ” หมายความว่า

(๑) มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงศึกษาธิการ หรือส่วนราชการอื่น หรือที่อยู่ในกำกับของรัฐ

(๒) วิทยาลัยหรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเทียบเท่าวิทยาลัย ในสังกัดหรือ อยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ หรือส่วนราชการอื่นที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) รับรองคุณวุฒิ

(๓) โรงเรียนในสังกัดหรืออยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง และให้หมายความรวมถึงโรงเรียนที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีการจัดระดับชั้นเรียนด้วย

(๔) โรงเรียนในสังกัดหรืออยู่ในกำกับของส่วนราชการอื่น หรือองค์การของรัฐบาล ที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) รับรองคุณวุฒิ

(๕) โรงเรียนในสังกัดส่วนราชการที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๖) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีการจัดระดับชั้นเรียนในสังกัดส่วนราชการ

“สถานศึกษาของเอกชน” หมายความว่า

(๑) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(๒) โรงเรียนในระบบตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน

หมวด ๑

ค่าช่วยเหลือบุตร

ข้อ ๔ ให้ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตรเป็นรายเดือนสำหรับบุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม โดยให้ได้รับเป็นเงินเดือนละสองร้อยบาทต่อบุตรหนึ่งคน แต่ไม่รวมถึงบุตรซึ่งเป็น

(๑) บุตรซึ่งมีได้อยู่ในอำนาจปกครองของตน

(๒) บุตรซึ่งมีอายุเกินสิบแปดปีบริบูรณ์ หรือไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์แต่เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ โดยการสมรสแล้ว

(๓) บุตรซึ่งลูกจ้างมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มสำหรับบุตรคนนั้นอยู่แล้ว และลูกจ้างนั้นมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ

ข้อ ๕ การนับลำดับบุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม ให้นับเรียงตามลำดับการเกิดก่อนหลัง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นบุตรที่เกิดจากการสมรสครั้งใดหรืออยู่ในอำนาจปกครองของตนหรือไม่ และไม่ว่าจะเป็นบุตรที่เกิดก่อนหรือหลังเข้าเป็นลูกจ้าง

ลูกจ้างคนใดได้รับเงินช่วยเหลือบุตรสำหรับบุตรครบจำนวนสามคนแล้ว ต่อมาบุตรคนหนึ่งคนใดในจำนวนนั้นตายลงก่อนมีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ ก็ให้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือบุตรเพิ่มขึ้นอีกเท่าจำนวนบุตรคนที่ตายนั้น แต่ในกรณีที่ลูกจ้างมีบุตรอยู่แล้วเกินสามคนให้นับบุตรคนที่อยู่ลำดับถัดไปก่อน

ข้อ ๖ การใช้สิทธิเบิกค่าช่วยเหลือบุตรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ลูกจ้างผู้ใดมีสามีเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินประเภทเดียวกับค่าช่วยเหลือบุตรจากส่วนราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ลูกจ้างผู้นั้นจะใช้สิทธิเบิกค่าช่วยเหลือบุตรไม่ได้ เว้นแต่ค่าช่วยเหลือบุตรที่ได้รับจากหน่วยงานอื่นนั้นต่ำกว่าค่าช่วยเหลือบุตรตามที่มีสิทธิ ก็ให้มีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตร เฉพาะในส่วนที่ขาดอยู่

(๒) ลูกจ้างผู้ใดซึ่งบุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สามคนใดไม่อยู่ในอำนาจปกครองของตน หรือในกรณี ที่คู่สมรสแยกกันอยู่โดยมิได้หย่าขาดจากกัน และบุตรคนนั้นอยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของคู่สมรส อีกฝ่ายหนึ่ง ลูกจ้างผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตรได้เฉพาะสำหรับบุตรคนที่อยู่ในอำนาจปกครอง ของตนหรืออยู่ในความอุปการะเลี้ยงดูของตนแล้วแต่กรณี

(๓) ในกรณีที่ลูกจ้างตาม (๑) ผู้ใดได้สมรสใหม่ และสามีในการสมรสครั้งใหม่นี้เป็นบุคคล ดังระบุใน (๑) ให้ลูกจ้างผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตรสำหรับบุตรที่ติดมากับตนนั้นได้

ข้อ ๗ ลูกจ้างผู้ใดยังไม่มีบุตรหรือมีบุตรที่มีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตรตามข้อ ๔ ยังไม่ถึง สามคน ถ้าต่อมามีบุตรแฝดซึ่งทำให้มีจำนวนบุตรเกินสามคน ให้ลูกจ้างผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตร ตามข้อ ๔ สำหรับบุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สุดท้าย แต่บุตรแฝดดังกล่าวจะต้องเป็นบุตรที่เกิดจาก การสมรส หรือเป็นบุตรของตนเองในกรณีที่หญิงเป็นผู้ใช้สิทธิเบิกเงินช่วยเหลือบุตร

ในกรณีที่บุตรคนใดคนหนึ่งของลูกจ้างตามวรรคหนึ่งตายลงก่อนมีอายุครบสิบแปดปีบริบูรณ์ ก็ให้ลดจำนวนบุตรที่ได้รับเงินช่วยเหลือบุตรลง จนกว่าจำนวนบุตรที่ได้รับเงินช่วยเหลือบุตรมีจำนวน เหลือไม่เกินสามคน และหลังจากนั้นลูกจ้างจึงจะมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตรเพิ่มขึ้นได้ตามข้อ ๕ วรรคสอง

เพื่อประโยชน์แห่งประกาศนี้ บุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สามของลูกจ้าง ให้หมายความรวมถึง บุตรคนที่หนึ่งถึงคนสุดท้ายของตนเองตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๘ การนับลำดับบุตรคนที่หนึ่งถึงคนสุดท้ายในกรณีที่ไม้อาจทราบลำดับการเกิดก่อนหลัง ของบุตรแฝดได้โดยแน่ชัด ให้นับลำดับบุตรแฝดตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อ ๙ ลูกจ้างคนใดได้รับค่าจ้างในเดือนใดไม่เต็มเดือน ก็ให้มีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือบุตร ได้เต็มเดือน

หมวด ๒

ค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจ่ายค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรให้แก่ลูกจ้าง สำหรับบุตรซึ่งมีอายุครบสามปีในภาคเรียนของปีการศึกษา และมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี

ในกรณีที่บุตรมีอายุครบยี่สิบห้าปีแต่ยังศึกษาไม่จบปีการศึกษาก็ให้มีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรตามวรรคหนึ่งจนจบปีการศึกษานั้น

ข้อ ๑๑ ให้ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรได้เพียงบุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม

ข้อ ๑๒ การนับลำดับบุตรคนที่หนึ่งถึงคนที่สาม ให้นับเรียงลำดับการเกิดก่อนหลัง ทั้งนี้ไม่ว่าเป็นบุตรที่เกิดจากการสมรสครั้งใด หรืออยู่ในอำนาจปกครองของตนหรือไม่ และไม่ว่าจะเป็บุตรที่เกิดก่อนหรือหลังการเข้าเป็นลูกจ้าง

ลูกจ้างคนใดมีบุตรเกินสามคนและได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรครบจำนวนสามคนแล้ว ต่อมาบุตรคนใดคนหนึ่งตาย ภายพิการจนไม่สามารถเล่าเรียนได้ หรือเป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถที่มีได้ศึกษาในสถานศึกษาที่มีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร วิกลจริตหรือจิตฟั่นเพื่อนไม่สมประกอบก่อนมีอายุครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ก็ให้ลูกจ้างผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือการศึกษาของบุตรเพิ่มขึ้นอีกเท่ากับจำนวนบุตรคนที่ตาย ภายพิการ หรือเป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ วิกลจริตหรือจิตฟั่นเพื่อนไม่สมประกอบนั้น

ข้อ ๑๓ ลูกจ้างผู้ใดยังไม่มีบุตรหรือมีบุตรที่มีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรตามข้อ ๑๑ ยังไม่ถึงสามคน ถ้าต่อมามีบุตรแฝดซึ่งทำให้มีจำนวนบุตรเกินสามคน ให้ลูกจ้างผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรตามข้อ ๑๑ สำหรับบุตรคนที่หนึ่งถึงคนสุดท้าย แต่บุตรแฝดดังกล่าวจะต้องเป็นบุตรซึ่งเกิดจากการสมรส หรือเป็นบุตรของตนเองในกรณีที่หญิงเป็นผู้ใช้สิทธิเบิกค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร

ในกรณีที่บุตรคนใดคนหนึ่งของลูกจ้างตามวรรคหนึ่ง ตาย ภายพิการจนไม่สามารถเล่าเรียนได้ หรือเป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถที่มีได้ศึกษาในสถานศึกษาที่มีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตร วิกลจริตหรือจิตฟั่นเพื่อนไม่สมประกอบก่อนมีอายุครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ก็ให้ลดจำนวนบุตรที่ได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรลง จนกว่าจำนวนบุตรที่ได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรมีจำนวนเหลือไม่เกินสามคน และหลังจากนั้นลูกจ้างจึงจะมีสิทธิได้รับค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรเพิ่มขึ้นได้ตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๔ การจ่ายค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ประเภทและอัตรา ดังนี้

(๑) บุตรที่ศึกษาในสถานศึกษาของทางราชการในหลักสูตรระดับไม่สูงกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และหลักสูตรนั้นแตกต่างหากจากหลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ได้รับเงินบำรุงการศึกษาเต็มจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามประเภทและไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๒) บุตรที่ศึกษาในสถานศึกษาของทางราชการในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ได้รับเงินบำรุงการศึกษาเต็มจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามประเภทและไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๓) บุตรที่ศึกษาในสถานศึกษาของเอกชนในหลักสูตรระดับไม่สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ให้ได้รับเงินค่าเล่าเรียนเต็มจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามประเภทและไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๔) บุตรที่ศึกษาในสถานศึกษาของเอกชนในหลักสูตรระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า แต่ไม่สูงกว่าอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และหลักสูตรนั้นแตกต่างหากจากหลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ได้รับเงินค่าเล่าเรียนครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามประเภทและไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

(๕) บุตรที่ศึกษาในสถานศึกษาของเอกชนในหลักสูตรระดับปริญญาตรี ให้ได้รับเงินค่าเล่าเรียนครึ่งหนึ่งของจำนวนที่ได้จ่ายไปจริง แต่ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามประเภทและไม่เกินอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

ทั้งนี้ ลูกจ้างมีสิทธิเบิกค่าช่วยเหลือการศึกษาของบุตรได้เฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาตรีตาม (๒) หรือ (๕) ในสถานศึกษาของทางราชการหรือสถานศึกษาของเอกชนที่เป็นหลักสูตรแรกเท่านั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

สุชาติ ชมกลิ่น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

ประธานกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์